

Idućeg proljeća će se održati PISA testiranje, doznali smo kako će izgledati zadaci

Glavna domena PISA istraživanja ovaj je put područje u kojemu učenici iz Hrvatske postižu najslabije rezultate - matematička pismenost

Piše: Mirela Lilek

Objavljeno: 24. prosinac 2021. 19:07

Od 2006., otkad Hrvatska sudjeluje u istraživanju, naši učenici postižu ispodprosječne rezultate

Boris Kovacev/Cropix

Ne bude li većih pandemijskih zastoja u redovnom radu škola, tijekom ožujka i travnja bit će provedeno dosad najobuhvatnije međunarodno obrazovno istraživanje PISA. U osmi ciklus PISA-e uključit će se čak 87 zemalja s oko 600.000 učenika, što je, potvrđuju u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, dosad najveći broj učenika i zemalja sudionica.

U Hrvatskoj će istraživanje obuhvatiti oko 7600 petnaestgodišnjaka iz 182 škole.

Glavna domena PISA istraživanja ovaj je put područje u kojemu učenici iz Hrvatske postižu najslabije rezultate - matematička pismenost. Od 2006., otkad Hrvatska sudjeluje u istraživanju, naši učenici postižu ispodprosječne rezultate: osnovnu razinu matematičke pismenosti ne doseže svaki treći učenik, a onih s najvišom razinom matematičke pismenosti imamo samo pet posto.

- Osim detaljnijeg ispitivanja postignuća u matematičkoj pismenosti, u ovom ciklusu dodatno će se analizirati i aspekti koji oblikuju učenje matematike, poput stavova učenika prema matematici, nastavnoj praksi i obiteljskom kontekstu. Čitalačka i prirodoslovna pismenost, koje su sporedne ispitne domene u ovome ciklusu, ispitivat će se u nešto manjem obimu - kaže **Ana Markočić Dekanić**, voditeljica PISA istraživanja u Hrvatskoj.

Kao nova, inovativna domena, ispitivat će se kreativno mišljenje učenika. PISA definira kreativno mišljenje kao "sposobnost učenika za stvaranje dragocjenih i kreativnih ideja koje mogu rezultirati originalnim i učinkovitim rješenjima, razvojem novog znanja i upečatljivim ekspresijama mašte". Dakle, pojašnjava Dekanić, riječ je o sposobnosti stvaranja nečeg novog iz postojećeg znanja i mogućnosti divergentnog mišljenja, odnosno dolaženja do različitih ideja i pronalaženja višestrukih rješenja nekog problema.

Kako će izgledati zadaci? Kreativno mišljenje imat će četiri područja - pismeno i vizualno izražavanje te rješavanje društvenih i znanstvenih problema.

- U zadacima se neće ocjenjivati estetski dojam niti umjetničke sposobnosti učenika, nego sposobnost za korištenje raspoloživih informacija i alata za predlaganje originalnih i nekonvencionalnih ideja - objašnjava voditeljica PISA istraživanja u Hrvatskoj.

Ne bude li većih pandemijskih zastoja u redovnom radu škola, tijekom ožujka i travnja bit će provedeno dosad najobuhvatnije međunarodno obrazovno istraživanje PISA. U osmi ciklus PISA-e uključit će se čak 87 zemalja s oko 600.000 učenika, što je, potvrđuju u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, dosad najveći broj učenika i zemalja sudionica.

U Hrvatskoj će istraživanje obuhvatiti oko 7600 petnaestgodišnjaka iz 182 škole.

Glavna domena PISA istraživanja ovaj je put područje u kojemu učenici iz Hrvatske postižu najslabije rezultate - matematička pismenost. Od 2006., otkad Hrvatska sudjeluje u istraživanju, naši učenici postižu ispodprosječne rezultate: osnovnu razinu matematičke pismenosti ne doseže svaki treći učenik, a onih s najvišom razinom matematičke pismenosti imamo samo pet posto.

- Osim detaljnijeg ispitivanja postignuća u matematičkoj pismenosti, u ovom ciklusu dodatno će se analizirati i aspekti koji oblikuju učenje matematike, poput stavova učenika prema matematici, nastavnoj praksi i obiteljskom kontekstu. Čitalačka i prirodoslovna pismenost, koje su sporedne ispitne domene u ovome ciklusu, ispitivat će se u nešto manjem obimu - kaže **Ana Markočić Dekanić**, voditeljica PISA istraživanja u Hrvatskoj.

Kao nova, inovativna domena, ispitivat će se kreativno mišljenje učenika. PISA definira kreativno mišljenje kao "sposobnost učenika za stvaranje dragocjenih i kreativnih ideja koje mogu rezultirati originalnim i učinkovitim rješenjima, razvojem novog znanja i upečatljivim ekspresijama mašte". Dakle, pojašnjava Dekanić, riječ je o sposobnosti stvaranja nečeg novog iz postojećeg znanja i mogućnosti divergentnog mišljenja, odnosno dolaženja do različitih ideja i pronalaženja višestrukih rješenja nekog problema.

Kako će izgledati zadaci? Kreativno mišljenje imat će četiri područja - pismeno i vizualno izražavanje te rješavanje društvenih i znanstvenih problema.

- U zadacima se neće ocjenjivati estetski dojam niti umjetničke sposobnosti učenika, nego sposobnost za korištenje raspoloživih informacija i alata za predlaganje originalnih i nekonvencionalnih ideja - objašnjava voditeljica PISA istraživanja u Hrvatskoj.

U području pismenog izražavanja učenici bi, primjerice, trebali napisati kratku kreativnu priču na temelju prikazane ilustracije. Priča treba biti originalna, maštovita, koherentna i dobro strukturirana.

Primjer iz područja vizualnog izražavanja izgleda tako da učenici pomoću alata za crtanje (svi testovi se rješavaju na računalima) dizajniraju dva različita logotipa festivala, na temelju podataka navedenih u zadatku.

Mogući zadatak iz područja rješavanja znanstvenih problema glasi: na slici je prikazan klasični bicikl i učenik treba predložiti tri ideje za bicikl budućnosti te ukratko objasniti tehniku i alate kojima bi se služio za njegov redizajn.

- Ideje trebaju biti što različitije i što originalnije. Što manje učenika predloži istu ideju, to ona nosi veći broj bodova. U domeni rješavanja društvenih problema, učenici trebaju, na primjer, predložiti tri različita originalna načina na koji ljudi mogu štedjeti vodu - navodi Ana Markočić Dekanić te dodaje: bit će zanimljivo vidjeti koliko su učenici u Hrvatskoj kreativni.

Naime, iskustva iz drugih područja koje PISA ispituje dosad su pokazala da se naši učenici u većini slučajeva oslanjaju na konvergentno mišljenje - najčešće nude jedno dobro poznato rješenje do kojega su došli rutinskim i poznatim postupcima. Drugim riječima, pokazalo se da su rijetko skloni razmišljati izvan okvira.

- Teško je predvidjeti kakve će rezultate ostvariti učenici u ovome ciklusu. Postignuća učenika pod utjecajem su različitih elemenata. Dosadašnja PISA istraživanja tijekom dvanaestogodišnjeg razdoblja pokazala su da, na žalost, nema značajnog pomaka ni u jednome području. Posljednjih nekoliko godina ulažu se naporu u unapređivanje hrvatskog obrazovnog sustava, no učinci se vjerojatno još neko vrijeme neće odraziti na rezultate međunarodnih ispitivanja. Tu je i pandemija, koja je sigurno imala negativan utjecaj na učenje i obrazovne ishode, posebice kod učenika slabijeg socioekonomskog statusa i učenika s teškoćama u učenju, koji ionako postižu lošije rezultate u PISA testovima - objašnjava voditeljica PISA projekta.

Do 2030. godine dostići prosjek zemalja OECD-a

Hrvatska je postavila cilj da će do 2030. dostići prosjek zemalja OECD-a u sva tri područja PISA ispitivanja. To znači da bi trebalo poboljšati rezultate u čitalačkoj pismenosti za devet bodova, prirodoslovnoj za 17, a u matematičkoj za 25 bodova.

- Da je cilj ostvariv, dokazuju zemlje poput Poljske i Portugala, koje su uspjele poboljšati rezultate za 20 do 30 bodova u čitalačkoj pismenosti, ali tijekom petnaest godina. Poboljšanje rezultata za 25 bodova na PISA testu Hrvatsku bi, prema projekcijama Europske komisije, dovelo i do bržega gospodarskog rasta - hrvatski bi se BDP tijekom idućih 80 godina povećao za 30 posto, odnosno godišnje za 0,5 posto, konkretno za 350 milijardi eura - ističu u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

PISA istraživanje u brojkama:

- 600.000 učenika iz 87 zemalja
- 182 škole i 7.600 uključenih petnaestogodišnjaka iz Hrvatske
- 2 sata traje test koji se piše na računalu
- 25 bodova više na PISA testovima povećalo bi hrvatski BDP za 30 posto (0,5 posto godišnje)